נסכי רחלה בבמה [א] ופשטינא ליה ממתני' [א]גדי [א]משמש נסכי צאן של גדולים ושל קטנים של זכרים ושל נקבות חוץ משל אילים: **מתני'** [ב]כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מן הפר הבא על כל המצות ושעיר המשתלח רבי שמעון אומר אף שעיר עבודת כוכבים [ג]כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מן הבכור והמעשר והפסח [ד]והיורש [ד]סומך ומביא נסכים [ה]ומימר: **גמ'** [ו]ת"ר כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מפר הבא על כל המצות ושעירי עבודת כוכבים דברי רבי שמעון רבי יהודה אומר שעירי עבודת כוכבים אין בהן סמיכה ואת מי אביא תחתיהם שעיר המשתלח לא סגיא דלא מעייל אמר רבינא [ז]גמירי שתי סמיכות בצבור אמר לו רבי שמעון והלא אין סמיכה אלא בבעלים וזה אהרן ובניו סומכין בו אמר לו אף זה אהרן ובניו מתכפרין בו א"ר ירמיה ואזדו לטעמייהו [ה]דתניא [1]וכפר את מקדש הקדש זה לפני ולפנים ואת אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו יכפר אלו העזרות [ב]כהנים כמשמען על כל עם הקהל אלו ישראל יכפר אלו הלוים הושוו כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח (א) דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר כשם שדם שעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל על טומאת מקדש וקדשיו כך דם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו (ב) כשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הכהנים בשאר עבירות ור' שמעון הא ודאי הושוו אין הושוו דבני כפרה נינהו מיהו כל חד וחד מכפר [ג]ברנפשיה לרבי יהודה טומאת מקדש וקדשיו ישראל מכפרי בדם שעיר הנעשה בפנים וכהנים בפר של אהרן בשאר עבירות אלו ואלו מכפרי בוידוי שעיר המשתלח ולרבי שמעון בשאר עבירות נמי כהנים בוידוי דפר מתכפרי כדקתני [י]אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משיח מה בין ישראל לכהנים ולכהן משיח אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו [ה] [זו דברי ר' יהודה] ור' שמעון אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל כך דם הפר מכפר על הכהנים כשם שוידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל כך וידויו של פר מכפר על הכהנים ת"ר [ו] [2]וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר פר טעון סמיכה ואין שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר פר טעון סמיכה בזקנים ואין שעירי עבודת כוכבים טעון סמיכה בזקנים אלא באהרן ורמינהו החי החי טעון סמיכה ואין שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה דברי ר' יהודה ר"ש אומר חי טעון סמיכה באהרן ואין

נסכי רחלה בבמה. יין היא צריכה שהיה רצונו לנסותינו אם היינו מפרישין בין זכר לנקבה. ע"א בין רחלה לכבשה. ואמרינן ליה מתני' היא במסכת שקלים ארבע חותמות היו במקדש עגל זכר גדי חוטא גדי משמש נסכי צאן שמאותו חותם שכתוב עליו גדי היו לוקחין נסכים לקרבן צאן בין גדולים בין קטנים בין זכרים בין נקבות דהיינו נמי לכבשה ורחלה דכולן נסכיהן שוין חוץ משל אילים שלא היו נוטלין משם לצורך נסכי אילים לפי שאין [ז] נסכין ו) (ג) שוין לנסכין דהני דהכבש היה טעון רביעית ההין לעשרון אחד. מי שהיה מבקש נסכים הלך אצל יוחנן הממונה על החותמות ונותן [ח] על נסכיו ונותן לו חותם והולך אצל גזבר הממונה על היין ונותן לו חותם והוא נותן לו נסכים: **מתני' היורש סומך.** על קרבן אביו לאחר מיתת אביו: **ומביא נסכים.** שהיה אביו חייב להביא עם הזבח: **ומימר.** שיכול להמיר בקרבן אביו כאביו: **גמ' וזה.** שעיר המשתלח אהרן ובניו סומכין בו ולא בעלים ולא הויא סמיכה: **אמר לו.** רבי יהודה אף זה אהרן ובניו מתכפרים עם הצבור וסמיכה בבעלים היא: **וכפר את מקדש הקדש וגו' כו'.** אחר שגמר כל ההזאות והיה נוטל מדם הפר ומדם השעיר הנעשה בפנים ומכפר על טומאת מקדש וקדשיו שהיתה בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף בין לפני ולפנים בין להיכל בין לעזרות ומכפר דם השעיר על ישראל ודם הפר על הכהנים: כהנים והקהל והלוים הושוו שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות וכיון דמתכפרין בו הכהנים הויא סמיכה בבעלים: **ור' שמעון אומר.** אין דודאי בהא אמינא כוותך דכשם שמתכפרין בשעיר הנעשה בפנים וכו' אבל בהא לא אמינא כוותך דכשם שוידוי וכו': **ורבי שמעון.** דאמר דאין הכהנים מתכפרין בשעיר המשתלח הא קתני ברייתא ו) דהושוו [ט] כלומר שמתכפרין בשעיר: **אמר לך מאי הושוו דבני כפרה נינהו.** אבל כל חד וחד מכפר בדנפשיה ח) ישראל בדם השעיר והכהנים בדם הפר י): **אחד ישראל אחד כהן משיח ואחד כהנים.** מתכפרין בשאר עבירות בשעיר המשתלח: **מה בין ישראל לכהנים וכו' זו דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר וכו':** **תנו רבנן וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר.** דכתיב בפר העלם דבר של צבור כו': **ואין שעירי עבודת כוכבים טעונים סמיכה.** וב' סמיכות הן ס) פר העלם דבר של צבור ופר י) הבא על כל (ד) המצות כ) [ונגמר מעיני עיני מפר העלם דבר של צבור]: **אלא באהרן.** כלומר בכהן ואף על גב דכהנים לא עבדו ל) [עבודת כוכבים] סומך הכהן על השעיר: **החי.** וסמך אהרן וגו' השעיר החי (ויקרא טז):

רש"י כת"י

מתני' היא. [במס' שקלים] דתנן [ארבע חותמות] היו במקדש [ועל אחד היה] כתוב גדי: **נסכי צאן.** זכרים ונקבות של גדולים ושל קטנים שהיה מביא בין גדול בין קטן בין זכרים ובין נקבה ולא [היה מביא מביתו] יין וסולת [אלא היה] נותן מעות [לגזבר] והיה נותן לו גזבר חותם [שהיה כתוב] עליו גדי [ומוסר להממונה] על הסלתות ונסכים ם) דנסכיו [לא] היה להם חותם [זה] שמלה אחרת [היה להם]. אלמא דכגדי דקתני אנקבות דנקבות בין גדולה ובין קטנה מדה [אחת להן]: **מתני' פר הבא על כל המצות.** עבירה מכל המצות כגון [שהורו] ב"ד שחלב מותר [מביאין] פר העלם דבר וסמיכה כתיב [ביה נ)]: **ושעיר עכו"ם.** דכתיב בפרשת שלח לך ס) וכי תשגו וכו': **היורש סומך.** אם התנדב אביו קרבן עולה ושלמים ומת [סומך] היורש עליו: **ומימר.** אם המיר אותן בבהמה אחרת תמורה חלה עליהן ושתיהן קדושות כאילו המיר אביו: **גמ' גמירי שתי סמיכות בצבור.** הילכך לא סגי דלא מעייל: **וזה.** שעיר המשתלח: **אהרן ובניו סומכים.** כדכתיב ע) וסמך אהרן את שתי ידיו הלכך פ) לאו עיקרן ולאו משלים שתי סמיכות של צבור: **אף זה.** שעיר המשתלח אהרן ובניו מתכפרים בו על שאר עבירות חוץ מטומאת מקדש וקדשיו: **לטעמייהו.** דאפליגו בעלמא דלרבי יהודה אהרן ובניו מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות חוץ מטומאת מקדש וקדשיו וכבעלים [הוי] בהו ולר' שמעון [אין] מתכפרין בו: **וכפר את מקדש הקדש.** לאחר [שגמר] ההזאות בפר [ושעיר של] יום הכפורים כתיב באחרי מות צ): **זה לפני ולפנים.** בשעיר הנעשה [בפנים] ופר מכפרים על [טומאת] מקדש וקדשיו [שנכנס] לפני ולפנים: **מזבח.** שמכפרים על טומאה שנגע במזבח וכגון שהיתה לו ידיעה בתחלה בטומאה [ונעלם] ממנו טומאה זו או [העלם קדש] ונגע בו ושעיר הנעשה [בפנים מכפר] עד שיודע ויביא קרבן עולה ויורד [כדאמר] בשבועות [ג.]: **הושוו כולן.** כהנים לוים וישראלים הושוו בהאי יכפר דכתיב ק) על הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר [לומר דמכפר] בשעיר המשתלח לשאר עבירות דבטומאת מקדש וקדשיו ליכא למימר דמכפר דהא דם הפר מכפר על הכהנים [ודם] שעיר [הפנימי] על ישראל לדברי הכל כדאמר בפ"ק דשבועות [יג:]: **ר' שמעון אומר.** בהאי שפיר קאמרת דבטומאת מקדש וקדשיו לא הושוו דכשם שדם השעיר וכו' אבל בהאי פלגינא עלך כשם שוידוי של שעיר המשתלח כו' כך וידוי של פר כו': וקא פריך ור"ש. היכי מצי למימר דאין כהנים מתכפרים בשעיר המשתלח: **הא ודאי הושוו.** לכפרה אחת כהנים לוים וישראלים בהאי יכפר בתרא דודאי הושוו כהנים לוים וישראלים דבני כפרה נינהו ולעולם אף בשאר עבירות כל חד מתכפר באפיה נפשיה כדאמרן: האי דכתוב בספרים **לר' יהודה כו'** פירוש ימילא הוא: **אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משיח.** לעיל מיניה [מיירי] בכפרת שעיר המשתלח וקאמר אחד כהנים כו' מתכפרים בו בשאר עבירות: **אלא שדם הפר מכפר על הכהנים.** ודם השעיר הנעשה בפנים על ישראל: **ת"ר הפר.** וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר: **החי.** על ראש השעיר החי (ויקרא טז):

וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו. בפ"ק דשבועות (דף יג:) פירש בקונטרס דמיירי בטומאה שנשמש לפני ולפנים או בהיכל או במזבח ותימה דלא משכחן למכפר שעיר הנעשה בפנים אמשמש בטומאה וכאן פירש בקונטרס דמיירי בטמא שנכנס לפני ולפנים או נגע במזבח וקשה דאמאי בעי קרא הכא אלא חד וחד הא בפ"ב דשבועות (דף טז:) נפקא כרת בכולהו מחד קרא מדכתיב משכן ומקדש אם אינו ענין לטומאה שבחוץ תנהו ענין לטומאה שבפנים ושמא מאחר דנפקא לן הכא בכולהו דמתכפרין לא מיבעי לענין כרת אלא חד קרא ועוד קשה הא דתניא בפ"ק דשבועות (דף ז:) וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל ד) שיש לי בענין הזה להביא שלש טומאות טומאת עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים וקאמר רבי שמעון ממקומו הוא ה) מוכרח הוה ליה למימר מהכא דעל כרחך בטומאת הקודש הכתוב מדבר ועוד דבסוף הוציאו לו (יומא סא.) מייתי לה אמתני' נשפך הדם יביא אחר ויחזור ויזה תחלה בפנים וכן בהיכל וכן במזבח הזהב משמע בהדיא דלענין הזאות דריש דמזה על בין הבדים ועל הפרוכת ועל מזבח הזהב ושירי הדם על יסוד מזבח החיצון וקרי ליה למזבח החיצון עזרות לפי שהיה ו) בעזרה דאיכא עזרת כהנים ועזרת ישראל דקדושתם שוה ליחשב מחנה שכינה ואע"ג דכולהו הזאות ככר כתיבי ואפילו עיכובא דרשינן מוכלה בפרק א) ב' דשבועות (דף טו) אם כילה כיפר ואם לא כילה לא כיפר איצטריך האי קרא דלא תימא הני מילי אהרן להכי כתב רחמנא וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא כדדרשינן בתורת כהנים וכתיב בתריה וכפר את מקדש הקודש: **הושוו** כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח. אבל בשעיר הנעשה בפנים לא הושוו דאין כהנים מתכפרים כדדרשינן בפ"ק דשבועות (דף יג:) דכתיב אשר לעם ואם תאמר ולוים במה מתכפרים אי בשעיר הנעשה בפנים אשר לעם כתיב ואיכא למאן דאמר בפרק הזרוע (חולין קלא:) לוים לא איקרו עם ואי בפרו של אהרן ביתו כתיב דהיינו כהנים ויש לומר דמתכפרין בשעיר הנעשה בפנים מאחר דכתיב יכפר אלו הלוים דאשמועינן קרא דמתכפרין: **ואין** שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה. ואיצטריך קרא למעוטי דלא תילף מפר העלם דבר של צבור דזה צבור והאי צבור אי נמי משום דר' שמעון מרבי להו בסמוך מדכתיב (ויקרא ד) וסמך ידו על ראש השעיר ור' יהודה מוקי לה לרבות שעיר נחשון ואיפכא לא מסתברא ליה למימר דמהאי ממעט שעיר נחשון ומהשעיר ירבה שעירי עבודת כוכבים משום דמהשעיר דכתי' גבי נשיא אית לן לרבויי טפי נמי שעיר נשיא כמו שעיר דנחשון ולי נראה דלהכי ליכא למימר יא) חי למעט [שעיר] נחשון משום דאי אמרת בשלמא לרבות שפיר אלא אי אמרת למעט לשתוק קרא מיניה דשעה מדורות לא ילפינן כדאמר פ' כל המנחות באות מצה (לעיל דף נט.) גבי מנחת שמיני ללבונה:

הא

מסורת הש"ס

א) שקלים פ"ה מ"ג, ב) תמורה ב., ג) [תוספתא פי"ב ע"ש], ד) [לעיל פב: פח.], ה) שבועות יג: חולין קלא: יומא סח., ו) נ"ל נסכיהן. רש"ק, ז) נ"ל דהושוו אלו כשמתכפרין בו'. רש"ק, ח) נ"ל ישראל בוידוי השעיר והכהנים בוידוי הפר. רש"ק, ט) נ"ל הן בפר. רש"ק, י) נ"א הוא פר, כ) נ"א ושעיר המשתלח, ל) רש"ק, מ) נראה דנ"ל חוץ משל אילים דלהם לא היה חותם כו', נ) ויקרא ד, ס) במדבר טו, ע) שם טז, פ) אולי נ"ל לא מקרי סמיכה ולאו משלים, צ) ויקרא טז, ק) שם, ר) נ"ל יש. רש"ק, ש) נ"ל מוכרע. רש"ק, ת) נ"ל ב' עזרה, א) [נ"ל יומא ס:].

◆

תורה אור השלם

1. וְכִפֶּר אֶת מִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ יְכַפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל כָּל עַם הַקָּהָל יְכַפֵּר: ויקרא טז לג
2. וְסָמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּר לִפְנֵי יְיָ וְשָׁחַט אֶת הַפָּר לִפְנֵי יְיָ: ויקרא ד טו

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' בשעיר המשתלח בשאר עבירות דברי רבי יהודה: **(ב) שם וכשם שוידוי** וכו' ולר' שמעון: **(ג)** רש"י ד"ה נסכי רחלה וכו' לפי שאין נסכין דאילים שוין: **(ד)** ד"ה ואין שעירי עבודת כוכבים וכו' כל המצות הפ"ד ואח"כ מ"ה אלא באהרן כלומר בכהן החי הפ"ד ואח"כ מ"ה ואין שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה באהרן דכתיב וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר החי אלא בזקנים דגמר מעיני עיני מפר העלם דבר של צבור וקשיא לר' שמעון אהדדי שמעון:

◆

רבינו גרשום

נסכי רחלה בבמה יין צריכה היה רוצה לנסותנו אם היינו מפרישים בין גדולה לקטנה: ואמרי' ליה מתני' היא במס' שקלים ארבע חותמות היו במקדש וכתוב עליהן עגל זכר גדי כר' גדי משמש עם נסכי צאן בין גדולה בין קטנה בין זכרים בין נקבות נסכיהן שוה חוץ משל אילים. מי שהוא מבקש נסכים הולך אצל יוחנן שהוא הי' ממונה על החותמות: ושעירי ע"ז דיליף מעיני מעיני מפר העלם דבר היינו פר הבא על כל המצות: א"ל ר' יהודה אף זה אהרן ובניו מתכפרין, בו עם הצבור וסמיכה בבעלים היא: וכפר את מקדש הקדש זה היה אחר שגמר כל ההזאות והיה נוטל מדם השעיר הנעשה בפנים ומדם הפר ומכפר על טומאת מקדש וקדשיו בין דלפני לפנים בין דהיכל בין דעזרות כהנים והקהל והלוים הושוו שמתכפרים בשעיר המשתלח בשאר עבירות וכיון דמתכפרין בו הכהנים הויא סמיכה בבעלים (והיינו) ואזדא ר' יהודה לטעמיה ורבי שמעון לטעמיה דאמר אין מתכפרין בו ולא הויא סמיכה בבעלים: ור' שמעון הא ודאי קתני ברייתא דהושוו כלומר שמתכפרין בשעיר: לא הושוו. דבני כפרה וכל חד וחד בדנפשיה כהנים בפר וישראל בשעיר כדקתני בשבועות אחד כהנים ואחד ישראל ואחד כהן משיח מתכפרין בשאר עבירות בשעיר המשתלח מה בין ישראל לכהנים וכו' זה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר כו': החי וסמך אהרן את ידיו על ראש השעיר החי היינו שעיר המשתלח וקשיא דר'

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ג מהל' מעה"ק הלכה ד:
כג ב מיי' פ"ג שם הלכה י:
כד ג מיי' שם הלכה י:
כה ד מיי' שם הלכה ט:
כו ה מיי' פ"א מהלכות תמורה הלכה ה:

◆

מוסף רש"י

והיורש סומך. על קרבן אביו שהפרישו אביו בחייו ולא הספיק להקריבו עד שמת **ומימר.** יורש שהמיר בקרבן שהפריש אביו בחייו שתמורתו תמורה (תמורה ב.). **גמירי.** מפני ב' סמיכות בצבור, פר העלם דבר של צבור דכתיב (ויקרא ד) וסמכו זקני העדה, ושעיר המשתלח דכתיב (שם טז) וסמך אהרן את שתי ידיו וגו' שתי סמיכות תגבור היא ותו ליכא שום סמיכה בצבור (לעיל סב:). **וכפר את מקדש הקדש.** בעבודת פר ושעיר של יום הכפורים כתיב, המכפרת על טומאת מקדש וקדשיו זה לפני ולפנים. על טומאה שאירעה לפני ולפנים כגון נטמא לפני ולפנים ושהה כדי השתחואה דמחייבת ליה על שהייתו כדמפרש בפרק שני (לקמן דף טז:) (שבועות יז.) **כפר בדמים** הללו על טומאה שאירעה לפני ולפנים, אם נכנס אדם שם בטומאה ואין בו ידיעה בסוף אבל היה ליה ידיעה בתחלה ויליפנן מקרא בפ"ק דשבועות (דף ז:) בשעיר זה תולה עליה להגין מן היסורין עד שיודע לו ויביא בעולה ויורד (יומא סא.). **זה היכל.** על טומאה שאירעה בהיכל (שם). **מזבח כמשמעו.** על טומאה שאירעה לאדם במזבח ושהה כדי השתחויה שזהו שיעור שהייה למי שנטמא בעזרה (שם) על מי שנגע בטומאה במזבח בלא חיוב מקדש כגון נטמא במקדש דעבד בלא שהייה דליכא כלל טומאת מקדש, דהיכא דנטמא בעזרה קיי"ל בשבועות (דף טז.) הלכה למשה מסיני דלא מחייב עד שישהה כדי השתחואה (חולין סא.). **יכפר אלו העזרות.** על טומאה שאירעה בעזרה על הכהנים שנגעו ונכנסו טמאים לעזרה וכן לוים וישראלים ויבדים קרא יתירי קדרים (שם). **הושוו כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח.** בהא יכפר בתרא הפוה כהנים לוים וישראלים מלמד שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות, דאילו בטומאת מקדש וקדשיו ליכא למימר דהושוו שהרי הפר מכפר על הכהנים ושעיר הפנימי על ישראל (שבועות שם) הושוו כולן בהאי יכפר בתרא הכהנים לוים וישראלים, ובטומאת מקדש וקדשיו לא אפשר להשוותן שהרי הפר מכפר על כהנים והשעיר הנעשה בפנים על ישראל ובאחת כפרה הושוו מלמד שכולן מתכפרים בוידוי של שעיר המשתלח בשאר עבירות לדברי ר' יהודה (יומא שם). **ר' שמעון אומר כשם שדם שעיר** הנעשה בפנים מכפר על ישראל על טומאת מקדש וקדשיו. בלא שום וידוי שהרי אין שום וידוי בשעיר הפנימי (שבועות שם). **כך דם הפר.** בלא וידוי מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו (יומא שם) כך דם הפר לבדו בלא וידוי מכפר על הכהנים בטומאת מקדש ואיימר ליה וידוי הפר לשאר עבירות (שבועות שם). **הא ודאי הושוו.** בכפרה אחת ולא בשאר עבירות לא הושוו כמאי הושוו הושוו דבני כפרה נינהו. לכך הושוו ללמדך שיש לכולם כפרה בין בטומאת מקדש בין בשאר עבירות מיהו כל חד וחד מכפר בדנפשיה. אלו בפר ואלו בשעיר (שם).

◆

שיטה מקובצת

א] בבמה ואמרינן ליה מתניתין היא גדי: ב] ועל הכהנים כמשמען ועל: ג] ברנפשיה. פירוש לרבי יהודה. זה הפי' הוא מרבנן סבוראי: ד] כדקתני [בשבועות]: ה] מקדש וקדשיו ר"ש אומר והשאר נמחק:

ו) ת"ר פר טעון סמיכה כו' והשאר נמחק: ז) שאין נסכיו שוין לנסכין דהני שהאיל היה טעון שלישית ההין לעשרון: ח) ונותן לו מעות על: ט) דהושוו כולם שמתכפרים: י) הפר כדקתני בשבועות: יא) למימר איפכא (אי) משום דאי אמרת בשלמא לרבות שעיר נחשון ניחא אלא כו' ותיבות חי למעט שעיר נחשון שפיר ליש ונמחק:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones